

Statenmededeling

Onderwerp

Opdracht 2017 en actuele stand van zaken VTH taakuitvoering.

Datum

22 november 2016

Documentnummer

GS: 4102849

PS: 4116124

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De vastgestelde opdracht 2017 voor de omgevingsdiensten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Daarnaast gaan wij in op de wijze waarop diverse moties, amendementen en toezeggingen van en aan uw Staten hierin zijn verwerkt.

Aanleiding

In de relatie tussen provincie en omgevingsdiensten worden twee rollen onderscheiden. Ten eerste is de provincie opdrachtgever, daarnaast zijn wij mede-eigenaar.

De directe aanleiding voor deze mededeling vormt de opdracht aan de omgevingsdiensten voor 2017. In het regelmatig terugkerende debat in uw Staten over de VTH uitvoering wordt doorgaans ingezoomd op de eigenaarsrol.

We maken van de gelegenheid gebruik om uw Staten integraal mee te nemen met de huidige stand van zaken. Naast het uitvoeringsprogramma 2017 informeren wij uw Staten over de stand van zaken van diverse moties die zijn aangenomen en toezeggingen die zijn gedaan. Bij sommigen daarvan ligt een directe relatie met de nu vastgestelde opdracht.

Sinds 2013 voeren de drie Brabantse omgevingsdiensten in opdracht van Gedeputeerde Staten de wettelijke provinciale taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Het gaat om de uitvoeringen van ondermeer de volgende milieu gerelateerde wetten (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO), wet milieubeheer, wet luchtvaart, wet natuurbescherming, Wet hygiëne en veiligheid bad- en zwemgelegenheden (WHVBZ), waterwet, wet bodembescherming,

ontgrondingenwet en de provinciale milieuverordening). Gedeputeerde Staten stellen in dat kader jaarlijks de opdracht aan de drie Brabantse omgevingsdiensten voor de uitvoering van de VTH taken vast. Het Besluit omgevingsrecht (BOR) geeft aan dat de Staten geïnformeerd worden over het uitvoeringsprogramma van de omgevingsdienst.

Datum
22 november 2016
Documentnummer
GS: 4102849
PS : 4116124

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegde gezag voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor verschillende taken op milieugebied. Wij hebben, voor zover de opdracht aan de omgevingsdiensten strekt, het mandaat voor besluitvorming en handelen aan de directeurs van de omgevingsdiensten verleend. De provincie blijft eindverantwoordelijk voor de besluiten die hieruit volgen.

Kernboodschap

- 1. De afgelopen periode zijn er door uw Staten verschillende moties en amendementen aangenomen en toezeggingen gedaan in relatie tot de uitvoering van VTH taken. Deze opvolging van deze moties, amendementen en toezeggingen heeft veelal een directe relatie met de nu vast gestelde opdracht.*

De moties, amendementen en toezeggingen zijn onder te verdelen over de volgende thema's:

- toezicht en handhaving veehouderijen,
- monitoring van de geleverde kwaliteit,
- informatieverstrekking VTH-uitvoering,
- financiering VTH-taken.

Hierbij gaan wij per thema in op de stand van zaken.

Toezicht en handhaving Veehouderijen

Dit betroffen de toezegging Versnelling intensivering toezicht veehouderijen (n.a.v. de ingetrokken motie [M-23a Zet vaart achter toezicht en handhaving veehouderijen](#) op 11 november 2016), en de moties [M5-Slim en Effectief handhaven](#) en [M31- Vooronderzoek Elektronisch monitoren luchtwassers](#) (beiden van 13 november 2015). In de [perspectiefnota van 2016](#) zijn beide moties reeds aan de orde gesteld. Naar aanleiding daarvan zijn voorbereidingen getroffen om dit thema onderdeel te maken van het uitvoeringsprogramma 2017.

Hierbij gaat het om een pilot betreffende de intensivering van het toezicht op de veehouderij welke gezamenlijk met 9 Brabantse gemeenten wordt uitgevoerd. Tevens wordt in het programma 2017 voorzien in een Brabant-breed vervolg van deze pilot. Bij dit geïntensiverde toezicht wordt invulling gegeven aan de motie over het monitoren van luchtwassers. Het maakt onderdeel uit van de integrale inspecties.

Monitoring kwaliteitsaspecten

De moties [M1-Kwaliteitscriteria VTH](#) (11 november 2016) en [M4-Indicatoren VTH](#) (21 oktober 2016) en toezegging Registratie natuurlijk naleefgedrag en ernst van overtredingen bij uitgevoerde inspecties (20 mei 2016) gingen allen over de wijze waarop we als provincie de kwaliteit van de dienstverlening waarborgen.

Datum

22 november 2016

Documentnummer

GS: 4102849

PS : 4116124

De monitoring om de uitvoering van deze opdracht te toetsen blijft in ontwikkeling. Mede naar aanleiding van de door uw Staten vastgestelde [‘Verordening kwaliteit VTH Omgevingsrecht Noord-Brabant’](#), worden rondom kwaliteitsaspecten niet alleen de kwaliteitscriteria 2.1 en de bijbehorende kritieke massa gehanteerd, maar ligt steeds meer nadruk op ‘afhandeling binnen de wettelijke termijnen’ en het naleefgedrag. Jaarlijks rapporteren wij daarover naar uw Staten. In mei hebt u de stand van zaken over 2015 ontvangen in de Statenmededeling [‘Afronding opdracht 2015 omgevingsdiensten’](#).

Rondom vergunningsaanvragen geldt onder meer de norm dat 90 % binnen de wettelijke termijnen wordt afgehandeld. Voor toezicht en handhaving zijn conform de handhavingskoers onder andere de volgende indicatoren benoemd:

- de mate van spontane naleving bedraagt gemiddeld ten minste 80%
- in maximaal 7% van de controles met overtreding is sprake van een ernstige overtreding.

Deze kwaliteitsaspecten zijn onderdeel van de rapportage-informatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Zij vormen tevens een terugkerend onderwerp in de verschillende management- en account verleggen met de omgevingsdiensten. Bij de jaarrekening 2016 rapporteren wij aan uw Staten over het jaar 2016, zoals u in uw motie M1Kwaliteitscriteria VTH heeft aangegeven. Verder onderzoeken wij of op de andere kwaliteitsaspecten, die u in uw motie aangeeft, ook gegevens kunnen worden geleverd.

Informatieverstrekking VTH taken

Op initiatief van enkele fracties uit uw Staten vindt op 2 december 2016 een themabijeenkomst plaats naar aanleiding een [Statenmededeling over de jaarstukken 2015 van de Brabantse omgevingsdiensten](#).

Daarnaast is bij de beraadslaging over de provinciale begroting 2017 toegezegd om een bijeenkomst te organiseren waarin meer wordt toegelicht over VTH-uitvoering in algemeenheid. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2017 ingepland. Een voorstel van de portefeuillehouder wordt aangeboden aan uw procedure vergadering.

Financiering VTH taken

De afgelopen jaren is in uw Staten meerdere malen gesproken over aanvullende financiering van uitvoering van de (wettelijke) VTH-taken. Hierbij kwamen de omgevingsdiensten, als uitvoerende instanties, niet altijd positief in het nieuws. In geval van de bevoegdheidsverschuivingen die geïnitieerd zijn door het Rijk

(VVGB, BRZO en Wnb) hebben de diensten de financiële effecten niet veroorzaakt.

Dit geldt ook voor het wegwerken werkvoorraad vergunningsaanvragen Nb-wet en de gevolgen van de aantrekkende economie op het aantal te behandelen vergunningen, meldingen en ontheffingen. In een stelsel zónder omgevingsdiensten zou dit alles ook geleid hebben tot meerkosten voor de provincie.

Dit ligt anders als het gaat om het niet effectueren van opgelegde taakstellingen. Hierbij is in ieder geval sprake van een vertraging van het moment waarop deze geëffectueerd worden. Daar waar wél inverdieneffecten gerealiseerd zijn, zijn deze niet teruggevloeid naar de deelnemers. Voornaamste reden hiervoor is dat de omgevingsdiensten eerst een (beperkt) weerstandsvermogen opbouwen.

Bovenstaande ontwikkelingen tonen de dynamiek die speelt bij de financiering van de VTH-taken. Een van de mogelijkheden om "rust" te krijgen op dit thema kan zijn het inrichten van een egalisatiereserve. Deze overweging is onlangs met u gedeeld in de provinciale begroting 2017. De mogelijkheden onderzoeken wij.

Over het beschikbaar stellen van financiële middelen is op 11 november 2016, een amendement ([A1ab, Structurele afdekking middelen VTH taken](#)) aangenomen. Hierin is bepaald dat uw Staten pas structurele middelen beschikbaar stellen voor de periode vanaf 2019 nadat hierover een voorstel over de kaderstelling vergunningverlening, toezicht en handhaving aan uw Staten wordt voorgelegd.

Het in 2017 beschikbare budget is voldoende om de meest recente ramingen voor vergunningsaanvragen te kunnen verwerken. Na een stijging van het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen in 2015, als gevolg van verbeterde economische omstandigheden, is dit aantal in 2016 min of meer stabiel gebleven. Ook voor 2017 is de verwachting dat het aantal aanvragen min of meer gelijk blijft. Dit is behoudens de nieuwe aanvragen als gevolg van de bevoegdheidsverschuiving in het kader van de nieuwe Natuurbeschermingswet. Omdat het hier gaat om nieuwe taken, kunnen we moeilijk een inschatting maken van de te verwachten aanvragen. Wij hebben nu conservatief geraamd. Mocht het aantal aanvragen in de toekomst opnieuw significant stijgen, dan leidt dit mogelijk tot een financieel knelpunt. Wij rapporteren uw Staten hierover tijdig. De nieuwe NB wet wordt in 2017 strak gemonitord, zodat we evt. ontwikkelingen snel kunnen melden.

2. Met uw bestuursopdracht ten aanzien van integrale vergunningverlening wordt in 2017 een vervolg ingezet.

Zoals is aangekondigd in de perspectiefnota is deze bestuursopdracht om het VTH instrumentarium breed in te zetten voor provinciale beleidsterreinen actief opgepakt. Zo is de opdracht voor het inzetten van VTH-instrumenten voor het Brabants Energieakkoord reeds in 2016 verstrekt. Voor de overige

Datum

22 november 2016

Documentnummer

GS: 4102849

PS : 4116124

beleidsterreinen worden de ambities geanalyseerd en bekeken in hoeverre dit met vergunningverlening meegenomen kan worden. Daarbij zijn we sterk afhankelijk van Europese en landelijke regelgeving. Zo nodig worden voorstellen gedaan voor aanpassingen van het provinciale beleid. Via aanvullende opdrachten wordt met middelen vanuit de verschillende beleidsterreinen werk weggezet bij de omgevingsdiensten.

Datum
22 november 2016
Documentnummer
GS: 4102849
PS : 4116124

3. *De opdrachten aan de omgevingsdiensten in 2017 vertegenwoordigen een waarde van € 23.358.524,- met de volgende onderverdeling:*

- € 10.291.746,- Omgevingsdienst Midden en West Brabant (OMWB)
- € 7.543.049,- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- € 5.523.729,- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Deze opdrachten worden verstrekt onder voorbehoud van de besluitvorming over de begrotingswijziging door uw Staten ten aanzien van de nieuwe Natuurbeschermingswet (16 december a.s.).

De in 2017 beschikbare provinciale programmabudgetten zijn voldoende groot om de opdracht 2017 en de provinciale bijdrage aan de collectieve taken te financieren. In de opdracht wordt gewerkt met actuele en onderbouwde opdrachtwaarden. Per deelopdracht worden de verwachte aantallen (productie), en de verwachte kwaliteit in termen van criteria met bijbehorende indicatoren benoemd. Deze opdrachtwaarden voor VTH vertegenwoordigen ca. 94% van de beschikbare programmabudgetten. Het resterende deel van deze budgetten wordt benut om de provinciale bijdrage aan de collectieve taken (taken waarvan de kosten door de provincie gezamenlijk met de andere bevoegde gezagen gedragen worden) en het project SSiB (Samen Sterk in het Brabant) te financieren. Daarnaast wordt een buffer aangehouden waarmee in de loop van 2017 aanvullende opdrachten uitgezet worden bij de omgevingsdiensten.

Voor vergunningverlening is, verdeeld over de drie diensten, ca. € 12,8 miljoen beschikbaar en voor toezicht en handhaving is dit ca. € 10,5 miljoen. Hiervoor worden naar schatting ca. 4.400 vergunningsverleningstrajecten afgehandeld en ca. 3.400 toezichts- en handhavingsbezoeken verricht. Daarnaast worden er ca. 2.500 meldingen van klachten en ongewone voorvallen behandeld.

4. *De bevoegdheidsverschuiving ten aanzien van de uitvoering van de komst van de nieuwe Natuurbeschermingswet is reeds in deze opdracht verwerkt.*

Vanaf 1 januari 2017 heeft de provincie als gevolg van de nieuwe Natuurbeschermingswet (Nbw) nieuwe taken overgedragen gekregen vanuit het RVO (Rijksdienst voor ondernemend Nederland). De omgevingsdiensten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Deze aspecten zijn meegenomen in de voorliggende opdracht waarbij de kanttekening gemaakt wordt dat

voorzichtig gecalculeerd is. De uitvoeringspraktijk moet uitwijzen of de aannames daadwerkelijk juist zijn.

5. De omgevingsdiensten hebben een belangrijke rol bij de implementatie van de Omgevingswet.

De komst van de Omgevingswet in 2019 vormt een belangrijke stelselwijziging waarmee besluitvormingstrajecten beter afgewogen kunnen plaatsvinden toegepast op de betreffende omgevingsfactoren. De omgevingswet kent vier focuslijnen. De omgevingsdiensten hebben vooral bij de vierde focuslijn (eenvoudig beter) een belangrijke rol met betrekking tot de implementatie.

Hierbij gaat het erom de informatie rondom omgevingsdossiers vanuit verschillende bronhouders te verzamelen en beschikbaar te stellen aan belanghebbenden zodat een eenvoudiger en kwalitatief beter besluitvormingsproces mogelijk wordt.

De omgevingsdiensten treffen reeds voorbereidingen om deze wijzigingen te kunnen implementeren. Deze voorbereiding op de komst van de omgevingswet (en andere ontwikkelingen) worden echter niet via de provinciale opdracht verstrekt. Deze worden namelijk in opdracht gegeven via de collectieve taken in samenwerking met de andere deelnemers (de Brabantse gemeenten). De invloed van de provincie hierop is derhalve beperkt. Wel worden de omgevingsdiensten ingezet om de provincie te voorzien van advies ten aanzien van afstemming op processen en informatievoorziening. Binnen de opgave Omgevingswet vormen werkprocessen één van de belangrijke onderdelen waarbij ook de Omgevingsdiensten betrokken zijn. Dit zal dan plaatsvinden in de vorm van een aanvullende opdracht.

Consequenties

1. De uitvoering van deze wettelijke VTH taken wordt via het opdrachtgeverschap geborgd.

Met deze opdracht wordt invulling gegeven aan de opdrachtgever - opdrachtnemersrol. In het kader van goed opdrachtgeverschap beschrijft de provincie jaarlijks de opdracht aan de drie omgevingsdiensten. Diverse moties en toezeggingen van uw Staten krijgen een direct vervolg in de uitvoering en monitoring van deze opdracht. Daarbij geeft de provincie de algemene kaders en uitgangspunten voor de opdracht mee aan de diensten. De uitvoering van de wettelijke taken wordt via de opdracht op doelmatige wijze uitgezet.

2. Het provinciale budget voor de uitvoering van deze taak wordt hiermee aan de omgevingsdiensten gekoppeld.

Door de provincie zijn in de begroting budgetten beschikbaar voor de uitvoering van deze wettelijke taak. In deze opdracht worden de benodigde bedragen

Datum

22 november 2016

Documentnummer

GS: 4102849

PS : 4116124

voor de uitvoering van de opdracht gekoppeld aan de desbetreffende omgevingsdienst.

Datum

22 november 2016

Documentnummer

GS: 4102849

PS : 4116124

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

De opdracht aan de omgevingsdiensten wordt gelijktijdig gegeven en loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017. Per dienst is een opdrachtbrief opgenomen in het dossier. Er vindt over deze opdracht geen verdere actieve communicatie plaats. Uiteraard wordt rekening gehouden met de besluitvorming door uw Staten op 16 december a.s. over de begrotingswijziging Natuurbeschermingswet.

Vervolg

Op 2 december 2016 vindt er een themabijeenkomst plaats naar aanleiding een Statenmededeling over de jaarstukken 2015 van de Brabantse omgevingsdiensten. Daarnaast wordt u een voorstel gedaan voor een informatiebijeenkomst over vergunningverlening, toezicht en handhaving en de opdrachtverstrekking aan de omgevingsdiensten. PS wordt daarnaast als daar aanleiding of behoefte toe is, in kennis gesteld van de ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten.

Bijlagen

Opdracht 2017 aan de omgevingsdiensten.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: mevrouw M.J. van den Dries, (073) 680 83 33,
mvddries@brabant.nl, programmamanager Omgevingsrecht (ORO/VTH/EV)
cluster Natuur, Water en Milieu.

Opdrachtnemer: de heer W.A.P. Looijmans, (073) 6812472,
wlooijsmans@brabant.nl, adviseur Omgevingsrecht (ORO/VTH/EV) van cluster
Natuur, Water en Milieu.